

Informatieveiligheidscomité
Kamer sociale zekerheid en gezondheid

IVC/KSZG/25/412

BERAADSLAGING NR. 24/150 VAN 3 SEPTEMBER 2024, GEWIJZIGD OP 3 DECEMBER 2024, OP 1 APRIL 2025 EN OP 2 DECEMBER 2025, BETREFFENDE DE UITWISSELING VAN PERSOONSGEGEVENS TUSSEN DE RIJKSDIENST VOOR SOCIALE ZEKERHEID (RSZ) EN HET RIJKSINSTITUUT VOOR DE SOCIALE VERZEKERINGEN DER ZELFSTANDIGEN (RSVZ) MET HET OOG OP DE CONTROLE VAN DE VERPLICHTE INSCHRIJVING IN HET REGISTER VAN DE WERKENDE VENNOTEN EN HELPERS, VAN DE INHOUDINGSPLICHT IN HET SOCIAAL STATUUT VAN ZELFSTANDIGEN EN DE STRIJD TEGEN SOCIALE FRAUDE

Gelet op de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid*, in het bijzonder artikel 15;

Gelet op de aanvraag van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ);

Gelet op het verslag van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ);

Gelet op het verslag van de voorzitter.

A. WETTELIJKE CONTEXT

1. De programmawet van 22 december 2023¹ (titel V) voert nieuwe maatregelen in in het sociaal statuut van de zelfstandigen, onder meer de verplichting
 - voor de vennootschappen die werken in onroerende staat uitvoeren, zoals bedoeld in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 *tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders*, om hun werkende vennoten in te schrijven bij de Kruispuntbank Ondernemingen (KBO);
 - voor de zelfstandigen - natuurlijke personen die werken in onroerende staat uitvoeren, zoals bedoeld in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 *tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders*, om hun helpers in te schrijven bij de Kruispuntbank Ondernemingen (KBO);
 - voor de opdrachtgevers en aannemers die werken in onroerende staat (laten) uitvoeren, zoals bepaald in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 *tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders*, om na te gaan of hun aannemers of onderaannemers sociale schulden hebben in het sociaal statuut van zelfstandigen en

¹ Programmawet van 22 december 2023, B.S. 29 december 2023.

om in voorkomend geval 15% van het factuurbedrag (zonder btw) in te houden op het ogenblik van de betaling en dat bedrag door te storten naar het RSVZ².

Het doel van deze maatregelen is om:

- op een efficiënte manier sociale fraude te bestrijden, en meer bepaald het misbruik van het statuut van werkende vennoot of helper via frauduleuze vennootschapsstructuren;
 - fraude aan te pakken en te zorgen voor een betere inning van de sociale bijdragen in het sociaal statuut van zelfstandigen (in de bouw- en schoonmaaksector).
2. Het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) is belast met de controle van de naleving van de verplichte inschrijving in het register van de werkende vennoten en helpers en de uitvoering en de controle van de inhoudingsplicht in het sociaal statuut van zelfstandigen. Het heeft tevens als opdracht om sociale fraude op te sporen en te bestrijden.

De programmawet van 22 december 2023 bepaalt dat het RSVZ bevoegd is om administratieve geldboetes op te leggen in geval van niet-naleving van deze verplichtingen.

Deze boetes worden opgelegd:

- aan de vennootschap in geval van niet-naleving van de verplichte inschrijving in het register van de werkende vennoten (waarbij de zaakvoerder hoofdelijk aansprakelijk is);
- aan de geholpen zelfstandige in geval van niet-naleving van de verplichte inschrijving in het register van de helpers;
- aan de opdrachtgever of de aannemer bij niet-naleving van de inhoudingsplicht.

Om het RSVZ in de mogelijkheid te stellen om de voormelde wettelijke verplichtingen te controleren en boetes op te leggen in geval van niet-naleving, voorziet artikel 65, § 2, van de programmawet van 22 december 2023 erin dat het RSVZ een beroep kan doen op de gegevensbank inzake aangifte van werken bedoeld in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders.

De verplichte inschrijvingen in het register van de werkende vennoten en helpers moeten in principe ten laatste tegen 1 juli 2024 gebeuren. De boetes voor de niet-naleving van deze verplichtingen worden in principe opgelegd vanaf 1 januari 2025.

De inhoudingsplicht geldt in principe vanaf 1 januari 2026. De boetes voor de niet-naleving van deze verplichting worden in principe opgelegd vanaf 1 januari 2026.

B. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

3. Het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) is een gedecentraliseerde Belgische openbare instelling van sociale zekerheid die deel uitmaakt van het primaire netwerk van de sociale zekerheid, in de zin van artikel 2, tweede lid, 2°,

² De inhoudingsplicht in het sociaal statuut van zelfstandigen is subsidiair en is niet van toepassing wanneer de betrokkene al sociale schulden heeft bij de RSZ EN fiscale schulden bij de FOD Financiën.

van de KSZ-wet van 15 januari 1990, die belast is met het beheer van het sociaal statuut van de zelfstandigen. Het RSVZ treedt tevens op als beheerinstelling van een secundair netwerk van de sociale zekerheid in de zin van artikel 1, 6°, van het koninklijk besluit van 4 februari 1997 *tot organisatie van de mededeling van sociale gegevens van persoonlijke aard tussen instellingen van sociale zekerheid* en staat aldus in voor het beheer van de sociale verzekeringsfondsen die tot het secundair netwerk behoren. De sociale verzekeringsfondsen zijn onder meer verantwoordelijk voor de berekening en de inning van de door hun leden verschuldigde bijdragen en, in voorkomend geval, voor de toekenning van bepaalde sociale voordelen en rechten en de inning en invordering van administratieve boetes. Als primair netwerk verzekert het RSVZ de mededeling van de gegevens naar de sociale verzekeringsfondsen en is het bevoegd om een aanvraag in te dienen in naam van de sociale verzekeringsfondsen.

4. De opdrachten van de dienst verantwoordelijk voor de inhoudingsplicht binnen het RSVZ omvatten het verstrekken van informatie over de nieuwe inhoudingsplicht, het innen van de inhoudingen op facturen, het verdelen van deze bedragen tussen de verschillende sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen en het controleren van de naleving van de inhoudingsplicht.

5. De directie Eerlijke Concurrentie (ECL) van het RSVZ is verantwoordelijk voor de strijd tegen sociale fraude en het waarborgen van de eerlijke concurrentie. Ze is belast met de controle van het misbruik van het sociaal statuut van de zelfstandigen en het opleggen van administratieve geldboetes in geval van niet-naleving van bepaalde wettelijke verplichtingen.

De directie ECL zamelt de nodige (sociale en fiscale) gegevens in via de raadpleging van diverse gegevensbanken en enquêtes ter plaatse of via datamining en datamatching met de hulp van de interne supportdiensten (informaticadienst en dienst informatiebeheer).

6. De niet-aansluiting in geval van een zelfstandige activiteit, de fictieve aansluitingen, zwartwerk, schijnzelfstandigheid, grensoverschrijdende fraude en het misbruik van het sociaal statuut van de zelfstandigen (bijvoorbeeld het opzettelijk niet betalen van de bijdragen) vormen een bedreiging voor de eerlijke concurrentie en brengen de leefbaarheid van het socialezekerheidssysteem in gevaar.

Om dit misbruik van het sociaal statuut van de zelfstandigen te bestrijden voerde de programmawet van 22 december 2023 (titel V) de volgende maatregelen in:

- de verplichting voor de vennootschappen die werkzaamheden uitoefenen zoals bedoeld in artikel 30, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 *tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders*, met name werken in onroerende staat, om hun werkende vennoten in te schrijven bij de Kruispuntbank Ondernemingen (KBO);
- de verplichting voor de zelfstandigen (natuurlijke personen) die werkzaamheden uitoefenen zoals bedoeld in artikel 30, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 *tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders*, met name werken in onroerende staat, om hun helpers in te schrijven bij de Kruispuntbank Ondernemingen (KBO);
- De verplichting voor opdrachtgevers en aannemers die werken in onroerende staat (laten) uitvoeren, zoals bedoeld in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 *tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders*, om na te gaan of hun aannemer of onderaannemer sociale schulden heeft in het sociaal statuut van zelfstandigen en om

in voorkomend geval 15% van het factuurbedrag (zonder btw) in te houden op het ogenblik van de betaling en dat bedrag door te storten naar het RSVZ³. Deze verplichting geldt vanaf 1 januari 2026.

De verplichte inschrijvingen van de werkende vennoten en de helpers bij de KBO zullen tevens toelaten om de inhoudingsplicht in het kader van het sociaal statuut van de zelfstandigen in te voeren.

Voor de niet-naleving van deze verplichtingen zullen nieuwe administratieve geldboetes worden opgelegd:

- In geval van niet-naleving van de verplichte inschrijving van een werkende vennoot bij KBO of een onjuiste inschrijving, is het RSVZ ermee belast een administratieve geldboete op te leggen aan de vennootschap die verantwoordelijk is voor deze inschrijving. Indien de vennootschap de boete niet betaalt, kan het sociaal verzekeringsfonds verhaal halen op de zaakvoerder van de vennootschap, die hoofdelijk aansprakelijk is.
- In geval van niet-naleving van de verplichte inschrijving van een helper bij KBO of een onjuiste inschrijving, is het RSVZ ermee belast een administratieve geldboete op te leggen aan de onderneming - natuurlijke persoon (geholpen zelfstandige) die verantwoordelijk is voor deze inschrijving;
- Bij niet-naleving van de inhoudingsplicht is het RSVZ verplicht om een administratieve geldboete op te leggen aan de opdrachtgever of de aannemer die geen inhouding heeft verricht op de factuur.

De sociale verzekeringsfondsen zijn belast met de invordering van de administratieve geldboetes.

7. In het kader van deze nieuwe verplichtingen en zijn opdrachten inzake bestrijding van sociale fraude heeft het RSVZ behoefte aan persoonsgegevens uit de gegevensbank inzake aangifte van werken. Deze gegevens zullen hem toelaten om de vennootschappen / ondernemingen - natuurlijke personen op wie deze verplichtingen van toepassing zijn te identificeren, de naleving van deze verplichtingen te controleren en boetes op te leggen in geval van niet-naleving. Ze zullen hem ook toelaten om de strijd tegen sociale fraude te versterken.
8. De entiteiten waarvan de persoonsgegevens zullen worden verwerkt zijn de ondernemingen - natuurlijke personen en de vennootschappen die onderworpen zijn aan de Belgische vennootschapsbelasting of de Belgische belasting der niet-inwoners en die werken uitoefenen zoals bedoeld in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 *tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders*, wat overeenkomt met de partijen die tussenkomen in de onderaannemingsketen uit de aangifte van werken (de bouwheer, de opdrachtgever, de aangever en de onderaannemers).

Concreet betreft het de identificatiegegevens (het ondernemingsnummer, het BTW-nummer, de naam en het adres) van alle ondernemingen die werken in onroerende staat uitvoeren, zoals gedefinieerd in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 *tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke*

³ De inhoudingsplicht in het sociaal statuut van zelfstandigen is subsidiair en is niet van toepassing wanneer de betrokkene al sociale schulden heeft bij de RSZ **EN** fiscale schulden bij de FOD Financiën.

zekerheid der arbeiders, die opgenomen zijn in de gegevensbank inzake aangifte van werken⁴.

9. Er wordt geen enkel rijksregistergegevens (INSZ) meegedeeld in het kader van deze beraadslaging. Elke natuurlijke persoon die in België een zelfstandige beroepsactiviteit uitoefent moet immers ingeschreven zijn bij KBO en dus over een KBO-nummer beschikken⁵. In deze context zal het KBO-nummer toelaten om het verband te leggen tussen de verschillende gegevensbanken die gebruikt worden in het kader van de gegevenskruisingen die verricht worden om de doeleinden van het RSVZ te realiseren. Op basis van de KBO-nummers die meegedeeld worden door de RSZ, zal het RSVZ nagaan of deze KBO-nummers gekend zijn in andere gegevensbanken (waarvoor het over machtigingen beschikt). Naargelang het doeleinde zal het RSVZ andere gegevens (onder meer het INSZ) verbonden aan de KBO-nummers in elke gegevensbank gebruiken⁶.
10. De “Aangifte van werken” is een online dienst die beheerd wordt door de RSZ waarmee aannemers van bepaalde werken een aangifte kunnen verrichten. Deze aangiften laten de identificatie toe van de ondernemingen - natuurlijke personen, vennootschappen (al dan niet werkgevers - het kan gaan om zelfstandigen) en onderaannemers (al dan niet werkgevers - het kan gaan om zelfstandigen) die betrokken zijn bij de realisatie van werken in onroerende staat. Ze laten tevens toe om gegevens in te zamelen over de aard en de plaats van de werken, de identiteit van de opdrachtgever, de hoofdaannemer en de onderaannemer, het bedrag van de werken, de duur van de werken en de begin- en einddatum van de tussenkomst van elke onderneming die deel uitmaakt van de keten. Deze aangiften bieden een duidelijk overzicht van de (onder)aannemers die betrokken zijn bij de uitvoering van de werken in onroerende staat⁷. De RSZ zal de ondernemingen/vennootschappen filteren in functie van de sectoren die beoogd worden door de programmawet van 22 december 2023 (titel V).
11. De raadpleging van de gegevens uit de gegevensbank inzake aangifte van werken door de inspecteurs van het RSVZ wordt gedekt door de beraadslagingen nr. 13/020 van 5 maart 2013 en nr. 20/126 van 31 juli 2020, maar volstaat niet om de nieuwe wettelijke verplichtingen te kunnen controleren.
12. De gegevens vermeld in punt 7 van deze beraadslaging zijn noodzakelijk voor het RSVZ in het kader van vier verschillende doeleinden: (1) de controle van de verplichte inschrijving in het register van de werkende vennoten, (2) de controle van de verplichte inschrijving in het register van de helpers, (3) de uitvoering en de controle van de inhoudingsplicht en (4) de opsporing van fraude en de strijd ertegen.

⁴ En meer bepaald:

- de identificatiegegevens van de bouwheer (opdrachtgever): KBO-nummer;
- de identificatiegegevens van de aangever: KBO-nummer;
- de identificatiegegevens van de onderaannemers die tussenkomen in de onderaannemingsketen: KBO-nummer.

⁵ Deze verplichting geldt niet voor de natuurlijke personen van wie de zelfstandige beroepsactiviteit bestaat uit de uitoefening van een of meerdere administratieve mandaten en de natuurlijke personen die in België een activiteit in het kader van de deeleconomie uitoefenen; deze maatregelen zijn niet op hen van toepassing.

⁶ Het RSVZ is onder meer de verwerkingsverantwoordelijke en werd aangesteld als gegevensbeheerder voor de gegevens met betrekking tot de werkende vennoten en de helpers.

⁷ Er wordt op gewezen dat de werken in onroerende staat die zonder onderaannemer uitgevoerd worden en waarvan het bedrag lager is dan 30.000 € niet moeten worden aangegeven aan de RSZ. Wanneer er wel een beroep wordt gedaan op onderaannemers wordt het maximumbedrag van de werken verlaagd tot 5.000 euro en indien er minstens twee onderaannemers betrokken zijn, geldt er geen maximumbedrag meer en dient er een aangifte te worden verricht.

De informatie die vervat is in de aangiften van werken (cf. punt 7) is noodzakelijk voor de ontwikkeling, de toepassing en de controle van deze nieuwe mechanismen door het RSVZ.

(1) Met betrekking tot de controle van de verplichte inschrijving in het register van de werkende vennoten en het opsporen van nalatigheden

13. Op basis van de ontvangen identificatiegegevens uit de aangiften van werken (cf. punt 7) kan het RSVZ, nadat de RSZ de sectoren gefilterd heeft, op een correcte manier de vennootschappen identificeren die activiteiten uitoefenen zoals bedoeld in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en die aldus onder het toepassingsgebied van de verplichte inschrijving in het register van de werkende vennoten vallen⁸. Zonder deze gegevens is het RSVZ niet in staat om te bepalen of een vennootschap al dan niet onder het toepassingsgebied van de wet valt. De opslag van de ontvangen KBO-nummers laat toe de verplichte inschrijving van de werkende vennoten permanent te controleren.

De KBO-nummers uit elk van deze gegevensbanken vormen de unieke identificatiesleutel op basis waarvan een kruising kan worden verricht om enerzijds de verplichte inschrijving te controleren en anderzijds nalatigheden op te sporen. De gegevenskruising zal intern binnen het RSVZ worden verricht.

14. Praktisch zal het RSVZ de gegevens uit de aangiften van werken (cf. punt 7)⁹ kruisen met de gegevens van het register van de werkende vennoten (KBO-gegevens) en de gegevens afkomstig van de sociale verzekeringsfondsen (o.a. gegevens inzake aansluiting) om:

- de vennootschappen die onderworpen zijn aan de verplichte inschrijving van hun werkende vennoten bij de Kruispuntbank Ondernemingen te identificeren;
- de vennootschappen die werken in onroerende staat uitvoeren en die hun werkende vennoten niet hebben ingeschreven of niet correct hebben ingeschreven bij de Kruispuntbank Ondernemingen (bv. de begindatum van de activiteit in het register stemt niet overeen met de werkelijke begindatum van de activiteit) op te sporen;
- deze verplichting te controleren;
- in voorkomend geval, een administratieve geldboete op te leggen aan de vennootschap die de verplichte inschrijving in het register van de werkende vennoten niet is nagekomen.

(2) Met betrekking tot de verplichte inschrijving in het register van de helpers en het opsporen van nalatigheden

15. Op basis van de ontvangen identificatiegegevens uit de aangiften van werken (cf. punt 7) kan het RSVZ op een correcte manier de ondernemingen - natuurlijke personen identificeren die activiteiten uitoefenen zoals bedoeld in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en die onder het toepassingsgebied van de

⁸ Overeenkomstig artikel 69 van de programmawet van 22 december 2023 dienen de vennootschappen en de betrokken partijen uit de aangifte van werken een verplichte inschrijving te verrichten in het register van de werkende vennoten van KBO.

⁹ Nadat ze gefilterd zijn door de RSZ om enkel de sectoren die beoogd worden door de programmawet van 22 december 2023 in aanmerking te nemen.

verplichte inschrijving in het register van de helpers vallen¹⁰. Zonder deze gegevens is het RSVZ niet in staat om te bepalen of een vennootschap al dan niet onder het toepassingsgebied van de wet valt.

Na identificatie van de ondernemingen - natuurlijke personen die een verplichte inschrijving bij KBO moeten verrichten, zal het RSVZ controleren of er aan deze verplichte inschrijving werd voldaan. De opslag van de ontvangen KBO-nummers laat toe de verplichte inschrijving van de helpers permanent te controleren. De KBO-nummers uit elk van deze gegevensbanken vormen de unieke identificatiesleutel op basis waarvan een kruising kan worden verricht om enerzijds de verplichte inschrijving te controleren en anderzijds fraude op te sporen. De gegevenskruising zal intern binnen het RSVZ worden verricht.

16. Praktisch zal het RSVZ de gegevens uit de aangiften van werken (cf. punt 7) kruisen met de gegevens van het register van de helpers (KBO-gegevens) en de gegevens afkomstig van de sociale verzekeringsfondsen (o.a. gegevens inzake aansluiting) om:

- de ondernemingen - natuurlijke personen die onderworpen zijn aan de verplichte inschrijving van hun helpers bij de Kruispuntbank Ondernemingen te identificeren;
- de ondernemingen - natuurlijke personen die werken in onroerende staat uitvoeren en die hun helpers niet hebben ingeschreven of niet correct hebben ingeschreven bij de Kruispuntbank Ondernemingen (bv. de begindatum van de activiteit in het register stemt niet overeen met de werkelijke begindatum van de activiteit) op te sporen;
- deze verplichting te controleren;
- in voorkomend geval, een administratieve geldboete op te leggen aan de onderneming - natuurlijke persoon die de verplichte inschrijving in het register van de helpers niet is nagekomen.

17. Na identificatie van deze gevallen zal het RSVZ nagaan of het aangewezen is om een administratieve geldboete op te leggen aan de onderneming - natuurlijke persoon die de verplichte inschrijving in het register van de helpers niet is nagekomen.

(3) Betreffende de uitvoering en de controle van de inhoudingsplicht

18. Op basis van de identificatiegegevens uit de aangiften van werken (cf. punt 7) kan het RSVZ op een correcte manier de vennootschappen en ondernemingen - natuurlijke personen identificeren die activiteiten uitoefenen zoals bedoeld in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en die onder het toepassingsgebied van de inhoudingsplicht vallen¹¹. Zonder deze gegevens is het RSVZ niet in staat om te bepalen of een vennootschap of een onderneming natuurlijke persoon al dan niet onder het toepassingsgebied van de wet valt.

19. Praktisch zal het RSVZ de gegevens uit de aangiften van werken (cf. punt 7) kruisen met de gegevens van het register van de werkende vennoten en helpers (KBO-gegevens) en de

¹⁰ Overeenkomstig artikel 70 van de programmawet van 22 december 2023 dienen de vennootschappen en de betrokken partijen uit de aangifte van werken een verplichte inschrijving te verrichten in het register van de helpers van KBO.

¹¹ Overeenkomstig artikel 65 van de programmawet van 22 december 2023 vallen de vennootschappen en de betrokken partijen uit de aangifte van werken onder het toepassingsgebied van de verplichte inhouding.

gegevens afkomstig van de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen (gegevens inzake aansluiting, gegevens met betrekking tot sociale schulden) om:

- de ondernemingen (natuurlijke personen) en vennootschappen te identificeren die werken in onroerende staat uitvoeren zoals bedoeld in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders;
- voor elk KBO-nummer vermeld in de gegevensbank inzake aangifte van werken en dat activiteiten verricht zoals bedoeld in artikel 30bis, § 1, 1°, a), van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders de totale sociale schuld voor de inhoudingsplicht te bepalen¹²;
- de al dan niet-naleving van de inhoudingsplicht op gepaste wijze te controleren;
- in voorkomend geval een administratieve geldboete op te leggen aan de opdrachtgever of aannemer die de inhoudingsplicht niet heeft nageleefd.

20. De KBO-nummers in elk van die gegevensbanken vormen de unieke identificatiesleutels; op basis van die nummers kunnen de nodige kruisingen worden verricht om de vennootschappen en ondernemingen natuurlijke personen te identificeren waarop de inhoudingsplicht van toepassing is, de totale schulden in het sociaal statuut van zelfstandigen samen te voegen en om de inbreuken op dit verplichting te achterhalen. De gegevenskruising zal intern binnen het RSVZ worden verricht.

21. Met de online dienst Check Inhoudingsplicht (<https://www.checkinhoudingsplicht.be/>) kunnen de eindbeslissingen inzake inhoudingsplicht (sociale en fiscale schulden)¹³ worden weergegeven. Met deze online dienst en de hieraan verbonden REST-webservice kunnen de burgers en de ondernemingen nagaan of er een inhouding op factuur moet worden verricht en kunnen zij die in voorkomend geval doorstorten.

22. Om de eindbeslissingen inzake inhoudingsplicht te kunnen tonen, ondervraagt de dienst hiertoe de drie betrokken instellingen, namelijk de RSZ, de FOD Financiën en het RSVZ om de individuele en autonome beslissingen met betrekking tot de inhoudingsplicht te kennen en een correcte inhoudingsbeslissing mee te delen aan de betrokken doelgroep bij een raadpleging. Een onderneming kan namelijk enkel als schuldenaar van sociale schulden in het sociale statuut van zelfstandigen worden beschouwd als zij nog geen schulden heeft (bij de RSZ) EN geen fiscale schulden (bij de FOD Financiën), wat neerkomt op het neutraliseren van de schuld¹⁴. Het resultaat van deze individuele raadpleging¹⁵ bij de

¹² De individuele sociale schulden van de werkende vennoten en helpers worden op het niveau van de betreffende vennootschap (natuurlijke persoon of rechtspersoon) die wordt geïdentificeerd aan de hand van de werkmelding (op het niveau van een KBO-nummer) samengevoegd.

¹³ Het RSVZ en de RSZ werken samen verder aan de ontwikkeling van de diensten die oorspronkelijk door de RSZ werden uitgerold - “Checkinhoudingsplicht.be”, “Voorbereiding van de inhouding op factuur” en de REST-webservice “billRetainment”- omdat deze niet langer enkel voor de inhoudingsplicht RSZ maar ook voor de inhoudingsplicht RSVZ zullen worden gebruikt. De informatieplicht aan de burgers/ondernemingen (betreffende het type verwerkte gegevens, de bron, de doelstelling en de voorziene verwerkingsduur en de uitoefening van de rechten van de betrokkenen in het kader van de AVG) is een gezamenlijke verplichting waarbij rekening wordt gehouden met de authentieke bron van de gegevens. De RSZ en het RSVZ zijn ook gezamenlijk verantwoordelijk voor de controle van de verwerking van de persoonsgegevens in dat kader (beveiliging van de gegevens, bewaring van de verwerkingsregisters en de verplichte melding bij inbreuk).

¹⁴ De inhoudingsplicht in het sociaal statuut van zelfstandigen is subsidiair en is niet van toepassing wanneer de betrokkene al sociale schulden heeft bij de RSZ EN fiscale schulden bij de FOD Financiën.

¹⁵ Het al dan niet bestaan van sociale of fiscale schulden (Y/N/n.a).

betrokken instellingen wordt tijdelijk intern bewaard tijdens de geldigheidsduur van de beslissing om het aantal raadplegingen te beperken (*caching*-mechanisme).

Aangezien er bij die gelegenheid geen persoonsgegevens worden verwerkt (met uitzondering van de gegevens voor de ondernemingen natuurlijke personen) en geen bewerking inzake filtering of verrijking wordt verricht, is een beroep op het personenrepertorium van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid bedoeld in artikel 6 van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* niet voorzien.

23. Het RSVZ zal ten slotte de al dan niet-naleving van de inhoudingsplicht op een passende wijze controleren op basis van de gegevens met betrekking tot de sociale schulden in het sociaal statuut van zelfstandigen, de informatiegegevens betreffende de inhoudingsplichten (RSZ, FOD Financiën) die via de online dienst www.checkinhoudingsplicht.be en de hiermee verbonden REST-webservice raadpleegbaar zijn en op basis van de gegevens uit de werkmeldingen (enkel beschikbaar in raadplegingsmodus¹⁶). Het RSVZ zal een interne historiek¹⁷ van de natuurlijke personen en van de rechtspersonen bijhouden op wie de inhoudingsplicht van toepassing is (al dan niet met neutralisatie) door dagelijks de individuele beslissingen met betrekking tot de inhoudingsplicht te raadplegen bij de RSZ en de FOD Financiën. De historiek van deze raadpleging wordt gedurende 10 jaar bewaard om de a posteriori controles van de inhoudingsplicht mogelijk te maken.
24. De KBO-nummers¹⁸ vormen de unieke identificatiesleutel op basis waarvan de kruisingen voor de uitvoering en de controle van de inhoudingsplicht in het sociaal statuut van zelfstandigen kunnen worden verricht. De gegevenskruising zal intern binnen het RSVZ worden verricht. Hierbij zullen aan de hand van het KBO-nummer de verschillende gebruikte databanken aan elkaar kunnen worden gelinkt in het kader van de kruisingen voor de uitvoering en de controle van de inhoudingsplicht. De link met de INSZ geschiedt via de gegevens die ondergebracht zijn bij de KBO en waarvoor het RSVZ reeds over machtigingen beschikt¹⁹ of in het datawarehouse van het RSVZ²⁰.

(4) Met betrekking tot de detectie van sociale fraude en de strijd ertegen

25. De kruising van de gegevens afkomstig van de gegevensbank inzake aangifte van werken met de gegevens uit het register van de werkende vennoten en het register van de helpers (met het KBO-nummer als unieke sleutel tussen beide databanken) laat ook toe fictieve of ontbrekende aansluitingen op te sporen, alsook fraude met betrekking tot het sociaal statuut van de zelfstandigen of misbruik van het statuut van werkende vennoot of helper.
26. Concreet zal het RSVZ de gegevens uit de aangiften van werken (cf. punt 7) kruisen met de gegevens van de registers van de werkende vennoten en helpers (KBO-gegevens) en de gegevens van de sociale verzekeringsfondsen (o.a. gegevens inzake aansluiting) ter identificatie van:

¹⁶ Die raadpleging is gedekt door beraadslaging nr. 13/020 van 5 maart 2013 en nr. 20 nr. 20/126 van 31 juli 2020.

¹⁷ De historiek heeft enkel betrekking op het al dan niet bestaan van sociale of fiscale schulden (Y/N/n.a).

¹⁸ In voorkomend geval het intracommunautair BTW-nummer.

¹⁹ Het RSVZ is de verwerkingsverantwoordelijke en is aangesteld als gegevensbeheerder voor de gegevens met betrekking tot de werkende vennoten en de helpers.

²⁰ Om de sociale schuld in het sociaal statuut van de zelfstandigen te bepalen, houdt het RSVZ ook rekening met de schuld waarvoor de onderneming hoofdelijk aansprakelijk is.

- de werkende vennoten die opgenomen zijn in de gegevensbank inzake aangifte van werken en die ingeschreven zijn bij de Kruispuntbank Ondernemingen, maar die niet aangesloten zijn of laattijdig aangesloten zijn bij een sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen;
- de helpers die opgenomen zijn in de gegevensbank inzake aangifte van werken en die ingeschreven zijn bij de Kruispuntbank Ondernemingen maar die niet aangesloten zijn of laattijdig aangesloten zijn bij een sociaal verzekeringsfonds voor zelfstandigen;
- de frauduleuze ondernemingsstructuren (met een overzicht van de betrokken (onder)aannemers).

27. De KBO-nummers van elk van deze gegevensbanken vormen de unieke identificatiesleutel op basis waarvan de gegevenskruising zal worden verricht om de fraudegevallen op te sporen. De gegevenskruising zal intern binnen het RSVZ worden verricht. In deze context zal het KBO-nummer toelaten om het verband te leggen tussen de verschillende gegevensbanken die gebruikt worden voor de kruising van de gegevens met het oog op het opsporen van fraude en de strijd ertegen. Om de predictiemodellen te verrijken zal de link met de INSZ's gebeuren via de gegevens die ondergebracht zijn bij KBO en waarvoor het RSVZ reeds over machtigingen beschikt²¹ of in het datawarehouse van het RSVZ.
28. De toegang tot de identificatiegegevens van alle entiteiten die opgenomen zijn in de gegevensbank inzake aangifte van werken is dus noodzakelijk zodat het RSVZ de populatie van ondernemingen - natuurlijke personen en vennootschappen kan bepalen waarvoor de verplichte inschrijving bij KBO (register van de werkende vennoten en helpers) moet worden gecontroleerd en eventuele nalatigheden en fraude kan opsporen. Elke onderneming die vermeld is in de gegevensbank inzake aangifte van werken is immers onderworpen aan de verplichte inschrijving van zijn werkende vennoten en helpers.
29. De voormelde verwerking is gebaseerd op : de programmawet van 22 december 2023 (artikelen 65, § 2 en § 6, 69 en 70), het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 *houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen* (artikelen 3, 5ter, 6, 7, 7bis, 8, 10, §2, 11, 12, 12bis, 13, 13bis, 14, 15, 15/1, 17bis, 17ter, 20, §2, 21, 23 en 23bis, §2), het koninklijk besluit van 19 december 1967 *houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen* (artikelen 2, 3, 9, 35, 36, 37, 43, §1), het koninklijk besluit van 22 december 1967 *houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen* (artikelen 28 t.e.m. 30), het Sociaal strafwetboek van 6 juni 2010 (artikel 55)²², de Verordening (EG) nr. 883/2004 van 29 april 2004 *betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels* en de Verordening (EG) nr. 987/2009 van 16 september 2009 *tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels*.
30. Het RSVZ wenst toegang tot de historiek en tot de wijzigingen van de gegevens met betrekking tot de aangifte van werken voor de duur van vijf jaar, overeenkomstig de verjaringstermijn die van toepassing is op de socialezekerheidsbijdragen. De toegang tot deze informatie biedt de mogelijkheid om fraude te detecteren door een vergelijking van de gegevens die op frauduleuze praktijken wijzen.

²¹ Het RSVZ is de verwerkingsverantwoordelijke en is aangesteld als gegevensbeheerder voor de gegevens met betrekking tot de werkende vennoten en de helpers.

²² Dit artikel heeft betrekking op de mededeling van informatie aan de sociale inspecteurs door andere administraties.

31. Het RSVZ werd bij het koninklijk besluit van 12 september 1985 *waarbij aan sommige overheden van het Ministerie van Middenstand en aan het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen toegang wordt verleend tot het Rijksregister van de natuurlijke personen* en het koninklijk besluit van 10 september 1986 *waarbij aan sommige overheden van het Ministerie van Middenstand en van het Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen machtiging wordt verleend tot het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen* gemachtigd om het identificatienummer van het rijksregister van de natuurlijke personen te gebruiken en om toegang te hebben tot het rijksregister voor het vervullen van zijn opdrachten.

C. BEHANDELING VAN DE AANVRAAG

Bevoegdheid van het Informatieveiligheidscomité

32. Het betreft een verwerking van persoonsgegevens die volgens artikel 15, § 1, van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid* een beraadslaging van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité vereist.

Rechtmatigheid van de verwerking

33. Krachtens artikel 6 van de GDPR is de verwerking van persoonsgegevens enkel rechtmatig indien en voor zover minstens één van de vermelde voorwaarden is vervuld.
34. De voormelde verwerking is rechtmatig overeenkomstig artikel 6, 1), c), van de AVG in die zin dat ze noodzakelijk is voor de naleving van een wettelijke verplichting waartoe de verwerkingsverantwoordelijke gehouden is, met name de programmawet van 22 december 2023 (artikelen 65, § 2 en § 6, 69 en 70), het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen (artikelen 3, 5ter, 6, 7, 7bis, 8, 10, §2, 11, 12, 12bis, 13, 13bis, 14, 15, 15/1, 17bis, 17ter, 20, §2, 21, 23 en 23bis, §2), het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967, houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen (artikelen 2, 3, 9, 35, 36, 37, 43, §1), het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen (artikelen 28 t.e.m. 30), het Sociaal strafwetboek van 6 juni 2010 (artikel 55)²³, de Verordening (EG) nr. 883/2004 van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en de Verordening (EG) nr. 987/2009 van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels.

Principes met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

35. Krachtens de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* moeten persoonsgegevens worden verzameld voor bepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen ze

²³ Dit artikel heeft betrekking op de mededeling van informatie aan de sociale inspecteurs door andere administraties.

vervolgens niet verder worden verwerkt op een wijze die met die doeleinden onverenigbaar is (principe van doelbinding), moeten ze toereikend en ter zake dienend zijn en beperkt worden tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt (principe van minimale gegevensverwerking), moeten ze worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de geldende doeleinden noodzakelijk is (principe van opslagbeperking) en moeten ze worden verwerkt met behulp van passende technische of organisatorische maatregelen zodat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging (principe van integriteit en vertrouwelijkheid).

Doelbinding

- 36.** De mededeling beoogt een wettig doeleinde, met name het RSVZ in staat stellen om zijn wettelijke opdrachten te volbrengen, die hem toegekend werden krachtens de programmawet van 22 december 2023, in het bijzonder de handhaving van de verplichte inschrijving van de werkende vennoten en helpers bij KBO en de uitvoering en de controle van de inhoudingsplicht in het sociaal statuut van zelfstandigen, die van toepassing is in de sector van de werken in onroerende staat, middels administratieve boetes in geval van niet-naleving van deze verplichtingen, in het kader van de strijd tegen sociale fraude.

Minimale gegevensverwerking

- 37.** De persoonsgegevens die vermeld zijn in de aangiften van werken zijn noodzakelijk voor het RSVZ om de verplichte inschrijving in het register van de werkende vennoten en helpers te kunnen controleren, om de ondernemingen natuurlijke personen en de vennootschappen waarop de inhoudingsplicht van toepassing is te kunnen identificeren en om die verplichting te kunnen controleren en om administratieve sancties op te leggen in geval van niet-naleving van deze verplichtingen. De betrokken partijen in de aangifte van werken zijn immers onderworpen aan de nieuwe verplichte inschrijving bij KBO voor wat hun werkende vennoten en helpers betreft, krachtens de artikelen 69 en 70 van de programmawet van 22 december 2023 en aan de nieuwe inhoudingsplicht krachtens artikel 65 van diezelfde programmawet. De gegevensmededeling heeft voorts enkel betrekking op de ondernemingen - natuurlijke personen en vennootschappen die onderworpen zijn aan de Belgische vennootschapsbelasting of aan de Belgische belasting van de niet-inwoners en die werken in onroerende staat uitvoeren, wat overeenstemt met de partijen die betrokken zijn bij de onderaannemingsketen uit de aangifte van werken (de bouwheer, de opdrachtgever, de aangever en de onderaannemers).
- 38.** De identificatiegegevens zijn in het bijzonder noodzakelijk om alle schakels van de aangifte van werken in kaart te brengen en deze informatie te kruisen met de gegevens in het register van de werkende vennoten en helpers en met de gegevens van de sociale verzekeringsfondsen voor zelfstandigen. Deze kruising laat enerzijds toe de realiteit van de activiteit te controleren en anderzijds de sociale schulden in het sociaal statuut van zelfstandigen (op het niveau van een KBO-nummer) samen te voegen.
- 39.** De mee te delen persoonsgegevens zijn toereikend, ter zake dienend en niet overmatig uitgaande van het nagestreefte doeleinde.

Opslagbeperking

40. De gegevens zullen in een niet-gecodeerde vorm worden bewaard tijdens de duur van het inzamelings- en controleproces. De gegevens zullen in het algemeen gedurende 8 jaar worden bewaard vanaf de ontvangst ervan. In het kader van het sociaal statuut bedraagt de verjaringstermijn inzake betaling van bijdragen doorgaans vijf jaar, enkel het tijdstip waarop de termijn aanvangt kan verschillen (artikel 16, § 2, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen).
41. De gegevens met betrekking tot de inhoudingsplicht (het al dan niet bestaan van sociale of fiscale schulden) zullen gedurende 10 jaar worden bewaard om a posteriori controles van de naleving van de inhoudingsplicht mogelijk te maken.

Integriteit en vertrouwelijkheid

42. Overeenkomstig artikel 14 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid verloopt de voormelde mededeling van persoonsgegevens via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.
43. Na koppeling van het INSZ met het KBO-nummer worden de betrokkenen door het RSVZ onder een betekenisvolle hoedanigheidscode ingeschreven in het verwijzingsrepertorium van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, bedoeld in artikel 6 van de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Dit komt erop neer dat de aanvrager verklaart dat hij een dossier beheert voor de betrokken personen.
44. Het RSVZ doet evenwel geen beroep op het personenrepertorium van de KSZ in het kader van de online service Check Inhoudingsplicht. Er worden geen persoonsgegevens verwerkt behalve voor de ondernemingen natuurlijke persoon.
45. De ingezamelde gegevens worden tevens geïntegreerd in een gegevensrepertorium dat beheerd wordt door het RSVZ, op basis waarvan het datamining en datamatching zal kunnen uitvoeren met het oog op doelgerichte controles zodat de opsporing en opvolging van fraude met betrekking tot het sociaal statuut van de zelfstandigen kan worden geoptimaliseerd.
46. Bij de verwerking van de persoonsgegevens moet het RSVZ rekening houden met de wet van 15 januari 1990 houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid en elke andere regelgeving tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, in het bijzonder de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG en de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. Het moet tevens rekening houden met de minimale veiligheidsnormen van het netwerk van de sociale zekerheid die werden vastgesteld door het Algemeen Coördinatiecomité van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.
47. Het RSVZ houdt rekening met het principe van de eenmalige gegevensinzameling (“only once”) door rechtstreeks de authentieke bron (in casu de RSZ) te raadplegen voor het verkrijgen van de persoonsgegevens met betrekking tot de aangiften van werken en vermijdt daarbij een meervoudige redundante verwerking van persoonsgegevens voor dezelfde

doeleinden. De registratie van de gegevens binnen het RSVZ beantwoordt aan een ander doeleinde dan dat van de RSZ, met name de identificatie van het toepassingsgebied en de vastlegging van de inhoudingsplicht in het sociaal statuut van zelfstandigen en de strijd tegen sociale fraude in de ruime zin in het kader van het sociaal statuut van de zelfstandigen.

Om deze redenen, besluit

de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité

dat de uitwisseling van persoonsgegevens met betrekking tot de aangiften van werken tussen de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid en het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen met het oog op de controle van de verplichte inschrijving in het register van de werkende vennoten en helpers en de inhoudingsplicht bij sociale schulden in het kader van de strijd tegen sociale fraude, zoals beschreven in deze beraadslaging, toegestaan is mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming, in het bijzonder de maatregelen op het vlak van doelbinding, minimale gegevensverwerking, opslagbeperking en informatieveiligheid.

Deze beraadslaging treedt in werking op 18 september 2024.

De wijzigingen van deze beraadslaging die door het informatieveiligheidscomité werden goedgekeurd op 3 december 2024 treden in werking op 18 december 2024.

De wijzigingen van deze beraadslaging die door het informatieveiligheidscomité werden goedgekeurd op 1 april 2025 treden in werking op 16 april 2025.

De wijzigingen van deze beraadslaging die door het informatieveiligheidscomité werden goedgekeurd op 2 december 2025 treden in werking op 17 december 2025.

Michel DENEYER
Voorzitter

De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op het volgende adres: Willebroekkaai 38, 1000 Brussel.
--